

Daniel Lundqvist

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se**Remiss av delrapport Informationsåtgärder för kundskydd och analys av tredjepartstillträde på fjärrvärmemarknaden (Ei R2025 05) och slutrapport Förstärkt kundskydd på fjärrvärmemarknaden (Ei 2025 16) samt Statens energimyndighets rapport Utvärdering av Fjärrvärmens nämndens funktion (ER 2024 19)**

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen bejaktar och välkomnar en transparens rörande fjärrvärmeverksamheterna, och välkomnar ambitionen att skapa en samlad bild och ett lämpligt paket av åtgärdsförslag för att stärka kundernas ställning. Vi skulle gärna se en större transparens på hela värmemarknaden för att stödja konsumenterna och andra kunder vid val av uppvärmning och bedömning av medföljande kostnader.

Energiföretagen välkomnar att Energimarknadsinspektionen (Ei) försöker undanröja de felaktiga förväntningar som ordet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar. Energiföretagen föreslår att ordet "förhandling" byts ut mot annat begrepp som bättre speglar vad man kan förvänta sig vid en dialog. Vi menar att en ökad informationsdelning tillsammans med en utvecklad fjärrvärmens nämnd kan skapa rimliga förväntningar och en förbättrad dialog.

Förslaget att i föreskrift tydliggöra vilken information som ska delges kund i samband med förändrade avtalsvillkor kan till stor del överbrygga det informationsövertag som fjärrvärmeföretaget har och ge kunderna bättre förutsättningar att förstå prissättningen. Energiföretagen bejaktar därför detta förslag.

Konkurrensen på värmemarknaden är god, och utgör tillsammans med konkurrensrättens likabehandlingsprincip ett starkt skydd mot oskälig prissättning av fjärrvärme, inte minst för konsumenterna. Energiföretagen föreslår att regeringen ger Ei och Energimyndigheten i uppdrag att i samverkan arbeta fram och periodiskt uppdatera en analys av värmemarknaden, snarare än den årliga rapport om "fjärrvärmemarknaden" som Ei föreslår.

Prisdialogen svarar mot många av behoven som Ei pekar på. Denna dialog med medföljande transparens pågår redan i huvuddelen av landets fjärrvärmenät. Fjärrvärmelagens intention att få parterna att komma närmare varandra är därmed i huvudsak uppfylld. Energiföretagen delar för övrigt Ei:s bedömning att det inte är lämpligt att reglera Prisdialogen.

Energiföretagen avvisar bestämt förslag som innebär att Fjärrvärmenämnden avvecklas och att en ny tvistlösningsfunktion utanför domstol utvecklas. Ei:s förslag att utreda en tvistlösningsfunktion som ska pröva tvister ”i sak” innebär ett förslag att staten genomför en prövning av fjärrvärmeprisets skälighet. Detta är de facto ett förslag till prisreglering, något som vi inte uppfattar att någon part önskar. Den hänvisning som Ei gör till Energieffektiviseringsdirektivet ger inte stöd för att Sverige ska införa någon sådan skälighetsprövning av pris. Ei:s analys förefaller mycket svag gällande möjligheten att pröva prisets skälighet.

Energiföretagen menar att Fjärrvärmenämnden fyller en viktig funktion som lågtröskelinstans för dialog och transparens, men att den behöver stärkas och att uppdraget förtydligas. Vi understödjer därför stora delar av Energimyndighetens analys och förslag. Dagens ordning med förhandling och medling har medfört en långt mycket större transparens och kunddialog jämfört med tidigare.

Avgörande är dock att nämndens uppdrag även fortsättningsvis tydligt avgränsas från att bedöma fjärrvärmeprisets skälighet. Det är också mycket viktigt att nämnden inte åläggs att bevilja alla ansökningar om medling. Tvärtom menar Energiföretagen att fjärrvärmelagens bestämmelse om att avtalsvillkor inte ska kunna tillämpas förrän ärendet är avslutat behöver tas bort för att nämndens syften ska uppnås.

Energiföretagen har under början av 2026 tagit fram 13 reformförslag för att stärka fjärr- och kraftvärmen¹. Energiföretagen uppmanar regeringen att skyndsamt genomföra dessa förslag. Flera av dem skulle ge förutsättningar för ökad konkurrenskraft, vilket gynnar såväl fjärrvärmekunder som energisystemet. Däribland finns förslaget att införa en temporär skattenedsättning på el som används i värmepumpar och elpannor i fjärrvärmeverksamhet, för ökad flexibilitet, ett bättre utnyttjande av elöverskott och minskat biobränsleberoende.

Andra förslag skulle medföra att kostnaderna för fjärrvärmens stora bidrag till elnäten och elsystemet fördelas på ett rättvist sätt. Idag bekostar fjärrvärmekunderna all denna nytta.

---

¹ Se [Varmt eller kallt?](#)

Övergripande synpunkter

Perioden 2013-2022 kom att kännetecknas av synnerligen stabila fjärrvärmepriser. Efter Rysslands invasionskrig i Ukraina 2022 följde en stor förändring på en rad energimarknader, däribland marknaderna för biobränslen, vilka drabbades av utbudschocker som innebar ungefärligen fördubblade biobränslepriser. Denna extraordinära och plötsliga förändring i omvärlden medförde betydligt större höjningar av fjärrvärmepriset under några år.

Energimyndigheten konstaterar dock i sin utvärderingsrapport helt korrekt att fjärrvärmeföretagen på ett generellt plan håller nere sina prishöjningar relativt kostnadsökningarna. Företagen har, med andra ord, utgjort en krockkudde gentemot sina kunder.

Energiföretagen förstår dock att denna situation medfört att vissa kunder sedan 2023 upplevt att de haft små möjligheter att påverka sin situation och att skydda sig mot omvärldshändelser som framtvingar oväntade ökning av uppvärmningskostnaderna. Mot denna bakgrund välkomnar och bejakar Energiföretagen en strävan mot en ännu större transparens kring fjärrvärmeverksamheter och fjärrvärmeprissättning.

Energiföretagen delar uppfattningen om att begreppet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar felaktiga förväntningar hos både kund och fjärrvärmeleverantör, eftersom fjärrvärmeföretag genom andra lagrum måste likabehandla kunder inom samma kategori och därmed inte kan särbehandla enskilda kunder. Ei lyfter helt korrekt att konkurrenslagen förbjuder missbruk av dominerande ställning på marknaden, såsom att tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner vilket gör att vissa handelspartners får en konkurrensnackdel. Energiföretagen menar att detta i sig utgör ett skydd för oskälig prissättning. Majoriteten av Sveriges fjärrvärmeföretag är dessutom ägda av kommuner, och för dessa företag måste även kommunallagens likabehandlingsprincip tillämpas, oaktat eventuella konkurrensnackdelar.

Vi föreslår därför att begreppet "förhandling" i fjärrvärmelagens §§ 6-10, 18-20 och 23 ersätts med "fördjupad informationsdelning" eller något liknande begrepp som bättre speglar vad som är möjligt och kan förväntas. Vi föreslår vidare att Fjärrvärmenämnden behålls, men med ett utvecklat uppdrag.

I slutrapporten gör Ei en tydlig förskjutning mot förslag som sammantaget innebär en mer långtgående statlig inblandning i avtalsrelationen mellan kund och fjärrvärmeföretag. Energiföretagen menar att denna förskjutning inte är tillräckligt motiverad i rapporterna.

Värmemarknaden fungerar väl

Konkurrensen på värmemarknaden är god och utgör tillsammans med likabehandlingsprincipen enligt konkurrenslagen ett starkt skydd mot oskälig prissättning av fjärrvärme, inte minst för konsumenter.

Fjärrvärmeleverantörer har de senaste åren pressats hårt av kraftigt ökade bränslepriser och andra kostnader. Energimyndigheten pekar i sin rapport på att

fjärrvärme före energikrisen var billigare än bergvärmepump för ett Nils Holgerssonhus. Sedan dess har fjärrvärmeföretag varit nödgade att höja priserna till nivåer som ibland överstiger dåvarande värmepumpsalternativ. Kostnaden för att installera värmepumpar har sedan dess också ökat. Elpriset och räntekostnader har dock dämpats på senare tid, samtidigt som värmepumpar blir alltmer effektiva tack vare kontinuerlig teknikutveckling.

Ett mått på konkurrensläget är därför branschens ekonomiska ställning. En nyligen genomförd genomlysning av det ekonomiska läget i branschen, baserat på Ei:s särredovisningsdata och publika årsredovisningar, visar att lönsamheten i branschen minskat kraftigt, och att det samlade resultatet år 2023 och 2024 var nära noll.

Energiföretagen bejakar och välkomnar en transparens rörande fjärrvärmeverksamheterna, och uppskattar Ei:s ambition att skapa en samlad bild och ett lämpligt paket av åtgärdsförslag. Vi skulle dock gärna se en större transparens på hela värmemarknaden för att stödja konsumenter och andra kunder vid val av uppvärmning och bedömning av medföljande kostnader.

Ei hävdar att kunden "saknar påtryckningsmedel att använda i förhandlingen". Tvärtom menar Energiföretagen att kunden har ett mycket starkt förhandlingskort i och med att kunden på tre månaders varsel kan lämna fjärrvärmen för annan uppvärmningsform. Detta trots att fjärrvärmeleverantörens affärsupplägg, med exempelvis stora investeringar i och med anslutningen, bygger på en betydligt längre affärsrelation.

Ei pekar helt korrekt på att det finns en inbyggd tröghet på värmemarknaden. Men de använder detta argument endast för att peka på att kunder "*i praktiken inte kan byta bort fjärrvärmen*", att "*investeringen inte går att återhämta*"² och att "*det är orealistiskt att kunder skulle investera i en alternativ uppvärmningsform som reaktion på prishöjningar*"³. Ei påstår vidare att fjärrvärmeföretagen "*saknar... incitament att gå kunden till mötes i en förhandling. Det beror sannolikt på att företagen vet att kunden inte kan byta uppvärmningsform på kort sikt eller utan ekonomiska konsekvenser.*"⁴

Dessa påståenden stämmer inte i sak, och någon grund för dem anges inte. Energiföretagen vill framhålla att det länge förekommit att kunder byter uppvärmningsform baserat på ekonomiska kalkyler, även om fjärrvärmen, vilket rapporten själv konstaterar, är ett konkurrenskraftigt uppvärmningsalternativ. Oavsett val av uppvärmningsform så gör fastighetsägaren en långsiktig investering som i regel kräver flera års drift för att ekonomiskt motivera investeringen. Att samma eller större tröghet föreligger för de fastighetsägare som valt annan uppvärmning än fjärrvärme omnämns inte i Ei:s rapporter.

I Ei:s rapporter saknas en analys som prövar huruvida det kan vara rimligt och legitimt att priserna höjts, givet kostnadsutvecklingen på bränslemarknaderna.

---

² Sid 25-27 i slutrapporten

³ Sid 37 i delrapporten

⁴ Sid 68 i delrapporten

Ingenstans i rapporten analyseras fjärrvärmeföretags resultat och avkastning. Det är anmärkningsvärt att Ei inte problematiserar sin analys vad gäller dessa delar.

Prisdialogen ger transparens och kundskydd

Prisdialogen är ett partsgemensamt initiativ som innefattar både lokal dialog och central prövning av prisändringsprocessen för fjärrvärme. Prisdialogen har funnits sedan 2012 och genomförs nu i fjärrvärmenät runt om i landet och täcker 76 procent av landets fjärrvärmeleveranser.

I de lokala dialogerna arbetar parterna fram en prisändringsmodell som bland annat ska innehålla beskrivningar av fjärrvärmeleverantörens prispolicy, prisändring, prisprognos, prisstruktur samt en förklaring till och motivering av den aktuella prisändringen.

Prisdialogens styrelse är partssammansatt, och kundorganisationerna innehar alltid ordförandeposten. Alla lokala processer granskas centralt av styrelsen som beslutar om leverantören beviljas medlemskap eller ej, utfärdar rekommendationer mm. Utöver denna årliga centrala prövning finns även några extra mekanismer som kan tillämpas vid behov. Detta innefattar en process för klagomål och en process för extra påkallat samrådsmöte. Därutöver kan styrelsen enligt stadgarna utdela varningar och besluta om att utesluta ett företag ur Prisdialogen.

Det finns således mycket starka incitament för fjärrvärmeleverantörerna att vara transparenta och att lyssna på kundernas önskemål.

Allt detta svarar till stor del upp mot fjärrvärmelagens grundläggande intentioner – att utgöra påtryckning för att parterna ska hitta former för dialog och samverkan och att skapa en transparens på marknaden. Fokus för fjärrvärmeleverantörerna har hamnat på kunddialog, snarare än myndighetsdialog som skulle ha varit fallet om marknaden hade haft en högre grad av statlig reglering.

Prisdialogen kan dock givetvis utvecklas vidare, både lokalt och centralt, och detta pågår löpande, i dialog mellan Energiföretagen och de fyra kundorganisationerna. Men vi menar att fjärrvärmebranschen genom deltagande i Prisdialogen redan idag svarar upp mot de krav på transparens och kundskydd som Ei i grunden efterfrågar i sina rapporter.

Energiföretagen delar Ei:s bedömning att det inte är lämpligt att reglera Prisdialogen.

Konsumentskydd och villaägare

Vid tal om kundskydd syftar man ofta främst på kunder som kan sägas stå i ett ojämnt förhållande till en resursstark leverantör, eller förhållanden där leverantören har ett kunskaps- eller informationsövertag som är svår att överbrygga. Cirka 10 procent av fjärrvärmen levereras till konsumenter (småhus), den grupp där denna ojämlighet är tydligast. 18 procent av landets småhus har fjärrvärme som uppvärmningsform.

Flera av Ei:s förslag till ökad transparens och information har goda förutsättningar att minska leverantörens övertag. Krav på informationsgivning vid prisavisering tillsammans med kommunikation utifrån Ei:s särredovisningsdata kan hjälpa kunder att bedöma rimligheten i prissättningen på fjärrvärmes, och kan ge en grund för större förtroende för leverantören. Energiföretagen stödjer Ei:s förslag i denna del. Förslaget att ta fram en årlig rapport om "fjärrvärmemarknaden" saknar dock en grundläggande förståelse över värmemarknaden. Se särskilt avsnitt om detta längre ner.

Den absoluta majoriteten av fjärrvärmeleveranser i Sverige går dock till företag, näringsidkare och stora organisationer i privat och offentlig sektor. Dessa parter har ofta en starkare ställning gentemot leverantören, och leverantörerna är starkt beroende av dem.

Synpunkter på specifika förslag

Tvistlösningsfunktion

Ei föreslår att en tvistlösningsfunktion utanför domstol bör utredas, och att en sådan ska kunna pröva tvister "i sak". Energiföretagen avråder bestämt från att gå vidare med förslag som innebär att staten, direkt eller indirekt, ska pröva skäligheten i fjärrvärmepriser.

Ei pekar återkommande på fjärrvärmemarknaden som om den vore en monopolmarknad. Myndigheten pekar visserligen, i resonerande avsnitt, på att det finns en marknadsmässig begränsning för prishöjningar som fjärrvärmeföretag måste förhålla sig till. Trots denna analys så tycks Ei i sina rapporter sträva efter att staten ska kunna reglera prissättningen på denna del av värmemarknaden.

*"Att kunder får tvister prövade i sak är ett centralt motiv till varför Ei föreslår införandet av en tvistlösningsfunktion utanför domstol."*⁵

Eftersom Ei samtidigt pekar på att de tvister som avses här handlar om priset på fjärrvärme så är det de facto en prisreglering som föreslås utredas. Det skulle även exempelvis kräva att någon (staten) avgör vad som är en skälig avkastning på fjärrvärmeverksamhet. Detta innebär i sig en reglering av prissättningen på en del av den konkurrensutsatta värmemarknaden, och skulle därför i sin tur kräva en allmän reglering av uppvärmningsformer, med koncessioner och anslutningsplikt etc. Detta vore ett kraftfullt ingrepp på en fungerande värmemarknad, och skulle få långtgående konsekvenser även långt utanför fjärrvärmebranschen.

Ei:s analys är synnerligen svag i denna del, och gör inte ens en notering av att förslaget skulle fordra mycket stora utredningsresurser för att ens forma ett skarpt förslag. Det skulle även fordra en stor kapacitet hos Ei att värdera kostnader, intäkter, lokala förhållanden etc. Det skulle dessutom vara mycket resurskrävande hos energiföretag.

Detta har varit föremål för statliga utredningar vid flera tillfällen som till exempel den statliga Fjärrvärmeutredningen 2002-2005, TPA-utredningen 2010-2011 och

---

⁵ Sid 56 i slutrapporten

Energimarknadsinspektionens utredning om prisändringsprövning 2012-2013. Utredningarna har konstaterat att det är ytterligt svårt att utforma en träffsaker prisreglering, och att det sannolikt skulle leda till högre priser på fjärrvärme. Erfarenheter från reglering i exempelvis Danmark visar varken på lägre fjärrvärmepriser eller mindre generella prisökningar än i Sverige. Däremot uppvisar Danmark flera gånger större prisspridning mellan olika fjärrvärmenät.

Det är anmärkningsvärt att Ei inte ens nämner dessa utredningar annat än som mycket kort bakgrund till tillkomsten av fjärrvärmelagen⁶ och som bakgrund till resonemanget kring förslaget att införa en tillsynsavgift⁷. Ei nämner sin egen utredning om prisändringsprövning, men redogör inte för vilka skäl regeringen anfört för att inte gå vidare med förslagen. Det minsta man kunde kräva av Ei är att de i sammanhanget redovisade övergripande slutsatser från genomförda utredningar och att Ei:s förslag skulle kräva mycket omfattande utredningsinsatser.

Energiföretagen avråder därför bestämt från att gå vidare med detta åtgärdsförslag.

EED ger ingen grund för prisprövning

Ei menar⁸ att Energieffektivitetsdirektivet (EED) har regler om skälighet. Detta saknar relevans och bör inte utgöra ett argument för en sådan prisreglering.

EED ger ingen grund till prövning av skäligt pris. Ei tycks ha tolkat skrivningarna i direktivet som att staten ska bedöma skäligheten i fjärrvärmepriset eller prisändringen. Texten i direktivet är dock en harmonisering med vad som redan finns i Elmarknadsdirektivet, där genomförandet av dessa regler inte tolkats som att en prisreglering eller att en bedömning av skäligheten i prissättningen behöver införas.

Beaktandesatserna 113 och 114 i direktivet pekar på vad det syftar till:

- Konsumentskydd (för fjärrvärmens del torde detta handla om småhusägare)
- Konsumenters information om sina rättigheter, som bl.a. kan ge *korrekt förståelse av utgångspunkten för kvaliteten i de tjänster som leverantören erbjuder i avtalet, inbegripet den levererade energins kvalitet och egenskaper. Det kan dessutom bidra till att minimera dolda eller extra kostnader till följd av antingen uppgraderade eller nya tjänster efter avtalets undertecknande utan att kunden tydligt förstår och godkänner detta.*
- Det ska *bidra till förbättrad möjlighet att jämföra erbjudanden och säkerställa samma nivå av grundläggande avtalsenliga rättigheter*

---

⁶ Sid 33 i slutrapporten

⁷ Avsnitt 7 i slutrapporten

⁸ Sid 54 Ei:s slutrapport, sista stycket

Det handlar således inte om avdömning av ett skäligt pris eller skäliga prishöjningar. Om EU-lagstiftningen hade avsett skäliga priser, inklusive elhandelspriser, så skulle hela elmarknaden behöva återregleras.

Tvistlösning om oskäliga priser för näringsidkare

Ei menar vidare att företagskunder idag inte har möjlighet att få sina tvister prövade, och att det därför behövs en särskild tvistlösningsfunktion utanför domstol vid sidan av ARN och Fjärrvärmenämnden. Energiföretagen vill peka på att det redan idag finns ett flertal möjligheter för näringsidkare att få tvister prövade.

En näringsidkarkund kan redan idag vända sig till Fjärrvärmenämnden med begäran om medling.

Om tvisten handlar om oskälig prissättning så utgör konkurrenslagens bestämmelser för en aktör med dominerande ställning ett starkt skydd, och Konkurrensverket har utövat tillsyn mot fjärrvärmeföretag i sådana ärenden vid flera tillfällen på senare år.

När två företag tvistar betraktas parterna rent allmänt som mer jämbördiga i resurser, juridisk kompetens och förhandlingskraft än en konsument gör gentemot ett företag. I affärstvister mellan företag i övrigt hänvisas parterna normalt till exempelvis avtalsreglerade tvistlösningsformer (t.ex. skiljeklausuler) eller allmän domstol. Dessa torde vara bättre anpassade för affärsjuridiska konflikter, som ofta är mer komplexa än konsumenttvister.

För att hantera situationer där näringsidkarkunder upplever en inlåsnings effekt bör fokus ligga på ökad transparens, tydligare information och strukturerad dialog, snarare än nya tvistlösnings- eller prövningsinstanser. Sådana åtgärder ger kunder bättre förutsättningar att bedöma prissättningen och fatta informerade affärsbeslut.

Fjärrvärmenämnden

Energiföretagen menar att fjärrvärmelagens bestämmelser om förhandling och medling sedan dess tillkomst har framtvingat en stor transparens och en stark utveckling av dialog mellan fjärrvärmeföretag och deras kunder. Möjligheten att begära medling har även tydliggjort att kunden har rätt att byta uppvärmningsform och därmed pressat fjärrvärmebranschen ytterligare att vara konkurrenskraftig på marknaden. Kundens starkaste förhandlingsargument är att man kan lämna fjärrvärmen på kort varsel, helt eller delvis. Konkurrensen på värmemarknaden är påtaglig, något som inte framgår av Ei:s analys. Denna konkurrens utgör det starkaste skyddet mot oskäliga fjärrvärmepriser.

Energimarknadsinspektionen påstår, utan att påvisa någon analys som styrker detta, att dagens ordning med förhandling och medling är "helt verkninglös". Detta är ett anmärkningsvärt påstående som ligger till grund för delar av Ei:s förslag, trots dess svaga grund.

De senaste årens mycket stora mängd ärenden i Fjärrvärmenämnden har dessutom kostat berörda företag mycket stora belopp på grund av lång handläggningstid i nämnden och fjärrvärmelagens bestämmelser om att inte tillämpa nya prisvillkor förrän ärendet är avslutat. Men förhandlingar och medlingar har även ökat värmeleverantörernas förståelse för kund. Därmed menar vi att det är direkt vilseledande när Ei summariskt påstår att nuvarande ordning varit verkningslös.

Energimyndighetens förslag

Energiföretagen delar Energimyndighetens analys om att Fjärrvärmenämndens roll i förhållande till Energimyndigheten varit otydlig. Detta har dock förbättrats betydligt sedan rapporten skrevs genom att regeringen 2025 förtydligade Energimyndighetens instruktion och bland annat klargjort att Energimyndighetens ledning ansvarar för att Fjärrvärmenämnden tilldelas nödvändiga medel och resurser för sin verksamhet.

I rapporten framkommer att nämndens experter menar att kunder lämnat genomförda medlingar med en bättre förståelse, och att medlingar lett till bättre ömsesidigt förtroende.

De otydligheter kring Energimyndighetens ansvar för beredning av ärenden som förelåg vid skrivandet av denna rapport har genom instruktionsändringen förra året blivit mindre.

Energimyndigheten pekar på att nämnden inte är prisprovande, och att kunder ofta missförstått dess medlande roll.

Med dagens bestämmelser i fjärrvärmelagen kan inte fjärrvärmeföretagets aviserade prishöjning träda i kraft förrän två veckor efter att ärendet är avslutat när en ansökan om medling kommit in till Fjärrvärmenämnden.

Energimyndigheten pekar tydligt på att kunder använder denna bestämmelse som verktyg för att skjuta upp prishöjningar. Energiföretagen menar att myndigheten på ett korrekt vis beskriver de negativa konsekvenserna av detta för såväl leverantör som kundkollektiv. Energiföretagen instämmer därför bestämt i Energimyndighetens förslag att skyndsamt slopa denna möjlighet. Det är rimligt att fjärrvärmeföretag kan fakturera den planerade prishöjningen retroaktivt, åtminstone till de kunder vars ärenden avvisas eller inte beviljas medling i nämnden.

Energimarknadsinspektionen pekar å sin sida tvärtom på att detta incitament att sätta marknaden delvis ur spel är något positivt. Se mer om detta nedan.

Energiföretagen instämmer i flertalet av Energimyndighetens åtgärdsförslag:

- Att tydliggöra nämndens syfte, funktion och uppgift i lagen
- Att förstärka nämndens bemanning
- Att nämnden dokumenterar och motiverar sina beslut

- Att nämnden skriver och offentliggör någon form av rekommendation, dock med beaktande av eventuella sekretessbelagda uppgifter. Det krävs dock ett förtydligande i författning vad sådana rekommendationer ska baseras på och vad syftet med dem ska vara.
- Att fjärrvärmelagen ändras så att möjligheten att skjuta på en prishöjning genom att ansöka om medling slopas eller begränsas.

Dock borde en ytterligare professionalisering av nämndens verksamhet ske genom att ha en åtminstone på deltid permanent anställd ordförande för Fjärrvärmenämnden. Uppdraget hanteras i dag som ett sidouppdrag för ordinarie domare i domstol, vilket ofta leder till relativt långa handläggningstider för medlingsärenden. Nämndens bemanning behöver även stärkas med fler experter.

Om nämndens uppdrag utökas enligt ovanstående förslag så kommer en väsentlig förstärkning/utökning av samtliga roller i nämnden att behövas, då det kräver en betydligt större insats för varje ärende. Det kommer även att kräva mer resurser till kanslifunktionen vid Energimyndigheten.

Energiföretagen avstyrker dock förslaget att flytta nämnden till Ei. Nämndens uppdrag är idag att ombesörja en medling för att hjälpa parterna att komma överens om avtalsvillkor och ge fjärrvärmekunden insyn i de förhållanden som har betydelse för innehållet i villkoren för leveransen av fjärrvärme. Vi menar att detta syftar till att öka ömsesidigt förtroende mellan parterna, och detta bör hållas isär från tillsynen över efterlevnaden av fjärrvärmelagen.

Energimarknadsinspektionens förslag

Energiföretagen delar Ei:s uppfattning om att nämndens uppdrag bör förtydligas, men menar att Ei:s analys har stora brister och att myndigheten därför landar i ett bristfälligt förslag.

Ei hävdar att dagens regel att nämnden bara ska medla om det kan "leda till en överenskommelse" gör att kunder inte får möjlighet till medling. Myndigheten visar dock inte på några belägg för detta. Tvärtom menar vi att nämnden beviljar medling när det behövs, det vill säga när leverantören inte har levt upp till rimliga krav på transparens och information. Av de 62 ärenden som inkom till nämnden under hösten 2025 har hittills⁹ 19 medlingar beviljats. Energiföretagen noterar att Ei i sin utredning inte har haft kontakt med nämndens ledamöter och experter.

Energiföretagen menar att en nyckel ligger i att kund ska kunna förstå bakgrunden till prisändringar och själva bedöma prisets rimlighet. Ei:s förslag att fjärrvärmeföretag måste motivera sina prisändringar torde, tillsammans med Prisdialogen där sådan sker, vara tillräckligt för att uppnå detta. Om kunden inte är nöjd kan den begära att få mer information eller förhandling (eller annat begrepp såsom "fördjupad informationsdelning"). Därefter kan Ei i tillsyn bedöma

---

⁹ Ögonblicksbild den 27 april 2026. Fyra ärenden var då ännu inte behandlade i nämnden. Hittills har 39 ansökningar avslagits.

om fjärrvärmeföretaget följt regelverket och gett tillräcklig information. Därmed finns inte skäl att bevilja varje kund en medling.

Energiföretagen menar att Ei:s förslag att nämnden ska bevilja alla ansökningar som uppfyllt formella krav skapar ett tydligt incitament för kunder att ansöka om medling i syfte att skjuta på prishöjningar. Ei menar att detta är ett sätt att stärka kunden. De skriver att *"Möjligheten att skjuta upp prishöjningar är det enda ekonomiska påtryckningsmedlet som kunden har för att påverka fjärrvärmeföretaget i en förhandling"*¹⁰. De föreslår därför att fjärrvärmeföretag inte ska kunna fakturera den uppskjutna prishöjningen, oavsett om kunden beviljats medling eller ej. Vi menar att myndighetens analys av förslagets konsekvenser är undermålig och grovt underskattad vad gäller antalet ärenden till nämnden. Det är också anmärkningsvärt att myndigheten kommer med ett förslag som i praktiken skulle vara en statligt initierad möjlighet att kortsluta eller ingripa på en del av en konkurrensutsatt marknad. En sådan ordning skulle dessutom kunna leda till högre priser för alla övriga kunder, då kostnader som uppkommer genom processen slutligen kommer att behöva kompenseras genom generella prisökningar. Detta skulle i sin tur försämra konkurrenskraften för fjärrvärmens och i förlängningen motverka likabehandlingsprincipen och kundskyddet.

Redan dagens bestämmelse i fjärrvärmelagens 21 § om att avtalsvillkor inte ska kunna tillämpas förrän nämnden avslutat ärendet är ett hinder för Fjärrvärmensnämndens avsedda funktion. Ei:s förslag skulle förstärka detta så att medlingsinstitutet primärt blir en metod för att rutinmässigt fördröja prishöjningar.

Ett beviljande av samtliga ärenden skulle därutöver i praktiken ta bort den funktion som kund- respektive leverantörsrepresentanten i nämnden har, och därmed även minska båda sidors insyn och nämndens förmåga att både göra bedömningar och genomföra medlingar.

Energiföretagen avstyrker av dessa skäl bestämt förslaget att bevilja "alla" ansökningar om medling. Energiföretagen yrkar vidare på att bestämmelserna i 21§ fjärrvärmelagen (2008:263) ändras så att fjärrvärmeföretag får tillämpa villkorsändringar retroaktivt från den dag de började gälla. Vi föreslår därför att fjärrvärmelagen 21 § ändras i enlighet med Energiföretagens tidigare inskickade hemställan till Klimat- och näringslivsdepartementet enligt nedan:

"Villkoren får dock börja tillämpas tidigast tre veckor från det datum som de ska börja gälla, dock tidigast tre veckor från den dag fjärrvärmeföretaget enligt 9 § underrättade fjärrvärmekunden om att förhandlingen avslutats."

Transparensplattform

Energiföretagen bejaktar en stor transparens gällande fjärrvärmeverksamheterna. Sedan 00-talet rapporterar samtliga fjärrvärmeföretag in en stor mängd uppgifter om drifts- och affärsförhållanden till Ei, som därefter publicerar uppgifterna på sin webbplats. Dessa uppgifter speglar en ofta komplex verksamhet och kan därför

---

¹⁰ Sid 58 i Ei:s slutrapport

vara svårgenomträngliga för den genomsnittlige fjärrvärmekunden. Därför kan det finnas goda skäl att Ei söker vägar att paketera uppgifterna så att fler kan tillägna sig innehållet. Förslaget att utveckla en transparensplattform skulle kunna en väg till detta. Kunderna kan visserligen inte välja mellan olika fjärrvärmeföretag, men informationen kan bidra till en ökad transparens och ett ökat förtroende för fjärrvärmeföretag.

Ei bör dock ta fram mer specifika riktlinjer för redovisning i komplexa fjärrvärmeverksamheter, så att kvaliteten och jämförbarheten i drift- och affärsförhållanden kan förbättras.

Energiföretagen vill dock påpeka att det finns betydande risker för missuppfattningar och felaktigheter när man på detta vis försöker förenkla en komplex verklighet. Därutöver är det av stor vikt att man tydligt väger in hantering av kapitalkostnader. Fjärrvärmeverksamheter har investeringscykler som ofta sträcker sig över många decennier. Detta påverkar exempelvis hur balans- och resultaträkningar förändras, och man kan inte dra säkra slutsatser om ett fjärrvärmeföretags ekonomi genom att titta på enstaka eller ett fåtal år. Därför finns risken att transparensplattformen inte svarar mot Ei:s önskemål.

Därtill finns en risk med förslaget att tillkommande inrapportering fordrar ytterligare administrativt arbete för fjärrvärmeföretagen, något som måste vägas mot nyttan. Tillkommande kostnader kommer att försämra konkurrenskraften.

Årlig rapport om värmemarknaden

För en konsumentkund uppfattas frågorna kring uppvärmning ofta som svåra och komplexa. Värmemarknaden har ett flertal alternativ till fjärrvärme. Då man står inför valet att byta uppvärmningsform så är alternativen ofta svåra att jämföra.

Ett fjärrvärmepris för konsument är tämligen enkel att förstå, i regel med två komponenter: en fast avgift samt en energiavgift. Alternativen kan vara betydligt mer komplexa, där exempelvis en värmepumplösning har många parametrar som behöver beaktas. Det kan handla om en stor investerings- och kapitalkostnad, borrhålsdjup, servicekostnad, entreprenadkostnad med okända parametrar, försäkringsfrågor, val av elavtal, elhandelspris, elnätsavgift, effekttaxa på elnätet med mera.

Så kanske finns det skäl för ett särskilt skydd för konsumenter/småhusägare när de navigerar på värmemarknaden. Även företagskunder kan vara betjänt av en oberoende marknadsanalys.

Energiföretagen skulle därför gärna se att Ei tillsammans med Energimyndigheten återupptar en årlig utgivning av någon form av värmemarknadsanalys som hjälper konsumenter att navigera bland alternativen. För just fjärrvärmepriser finns idag Nils Holgerssonrapporten som flera kundorganisationer publicerar årligen. Men det saknas en oberoende marknadsbevakning som täcker hela värmemarknaden.

Energiföretagen stödjer därför Ei:s förslag att ta fram en återkommande rapport, men efterlyser ett bredare anslag för att stödja såväl kunderna som andra aktörer

på värmemarknaden. Vi föreslår därför att regeringen ger båda myndigheterna att i samverkan arbeta fram och periodiskt uppdatera en analys av värmemarknaden.

Utökade informationskrav

Energiföretagen är i huvudsak positiva till förstärkta informationsåtgärder. Ökad tydlighet kring prisutveckling, avtalsvillkor och dialogprocesser kan bidra till rimligare förväntningar och stärkt förtroende. Kraven måste dock givetvis utformas ändamålsenligt för att de inte blir onödigt administrativt betungande.

Energiföretagen välkomnar att Ei försöker undanröja de felaktiga förväntningar som ordet "förhandling" i fjärrvärmelagen skapar. Förslaget att i föreskrift tydliggöra vilken information som ska delges kund i samband med förändrade avtalsvillkor kan till stor del överbygga det informationsövertag som fjärrvärmeföretaget har och ge kunderna bättre förutsättningar att förstå prissättningen.

Energiföretagen förordar att Ei föreslår att ordet "förhandling" byts ut i fjärrvärmelagen (se förslag ovan).

Avgift för Ei:s fjärrvärmeverksamhet

Energiföretagen anser det som orimligt att Ei skulle ta ut en tillsynsavgift för såväl tillkommande som samtliga grundläggande myndighetsuppgifter som de redan har enligt lag och förordning. Det rimliga vore att det bedrivs enligt vanlig praxis, med anslagsfinansiering via regleringsbrev och årlig budget.

Energiföretagen delar inte Ei:s bedömning om att en anslagsfinansiering skulle riskera att begränsa möjligheterna att agera som oberoende tillsynsmyndighet.

Ei anför också som motivering att myndigheten med anslagsfinansiering riskerar att de över tid inte får tillräckliga resurser för tillsynen. Energiföretagen tolkar detta som att Ei inte litar på att regeringen kommer att fortsätta att finansiera verksamheten.

Ei anger i sin delrapport att frågan om att ta ut en tillsynsavgift har utretts tidigare (SOU 2003:115), men de skriver inget om skälen till att det inte infördes då. Energimarknadsinspektionens verksamhet är i huvudsak anslagsfinansierad via statsbudgeten och det är också den ordning som tillämpats för att finansiera tillsynsuppgifterna för Energimarknadsinspektionen när fjärrvärmelagen infördes 2008.

Ökad insyn om reinvesteringsbehov

Fjärrvärme är en kapitaltung och långsiktig verksamhet. Det är helt centralt för ett fjärrvärmeföretag att ha en långsiktig plan och strategi för underhåll, både avhjälpande och förebyggande, reinvestering och nyinvestering.

Energiföretagen stödjer Ei:s analys och förslag i denna del.

Ekonomisk reglering

Ei menar att om de kundskyddsåtgärder som föreslås "inte leder till tillräckliga förbättringar för kunderna" så kan en ekonomisk reglering bli nödvändig.

Energiföretagen menar att Ei i sin slutrapport i praktiken redan föreslår en utredning av en sådan reglering. Detta eftersom Ei önskar att den föreslagna tvistlösningsfunktionen utanför domstol bör kunna "pröva tvister i sak", och att de tvister man skriver om handlar om missnöje med fjärrvärmepriset.

Det är svårt att i övrigt ta ställning till detta avsnitt, då Ei inte definierar vad de avser med "tillräckliga förbättringar". Det är dock i sammanhanget anmärkningsvärt att Ei varken i detta mycket korta avsnitt¹¹ eller på annan plats i rapporterna ens nämner att denna fråga varit föremål för ett flertal mycket omfattande statliga utredningar.

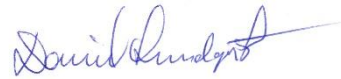
Stockholm, dag som ovan

Emil Berggren

Gruppchef Produktion

Energiföretagen Sverige

Daniel Lundqvist

Ansvarig värme- och
kylmarknadsfrågor

Energiföretagen Sverige

---

¹¹ Avsnitt 9.5 i slutrapporten